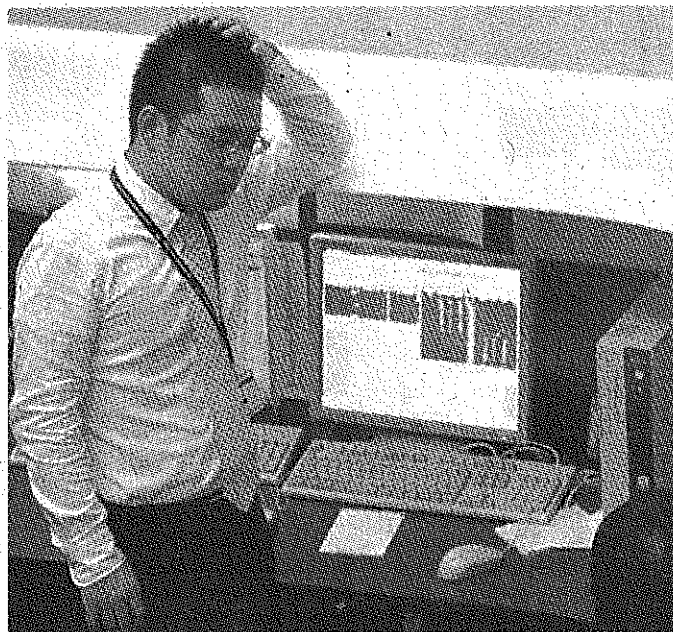

Ο αντίκτυπος της ιαπωνικής κρίσης στην παγκόσμια οικονομία

Το απόγευμα της 11ης Μαρτίου η βορειοανατολική ακτή της Ιαπωνίας πλήγηκε από τον σφοδρότερο σεισμό της ιαπωνικής ιστορίας. Μέχρι στιγμής, 8.600 άνθρωποι έχουν πεθάνει, 13.000 αγνοούνται και η κρίση στο πυρηνικό εργοστάσιο στη περιοχή Φουκουσίμα Νταϊτσι απέχει μακράν του να τεθεί υπό έλεγχο.

Παρόλο που η άμεση έγνοια είναι ασφαλώς ο τεράστιος ανθρώπινος πόνος που έχει προκληθεί, αρκετοί εξετάζουν τον οικονομικό αντίκτυπο που θα έχει το καταστροφικό αυτό συμβάν στην τρίτη σε μέγεθος παγκοσμίως ιαπωνική οικονομία, και συνέπώς στην παγκόσμια οικονομία. Ας αναφέρουμε μερικά πιθανά ενδεχόμενα. Κατ' αρχήν θα πρέπει να αναφερθεί ότι το οικονομικό κόστος θα ήταν σαφώς μεγαλύτερο αν ο εγκέλαδος χτυπούσε στην καρδιά της ιαπωνικής βιομηχανίας. Παρόλα αυτά, οι πλείστοι αναλυτές υπολογίζουν ότι το ιαπωνικό ΑΕΠ θα ελαττωθεί κατά 2% για το 2011, από το ήδη προβλεπόμενο 1,5%. Σύμφωνα με κατά προσέγγιση υπολογισμούς του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, η συμβολή της Ιαπωνίας στην παγκόσμια οικονομία ήταν της τάξης του 9% το 2010. Υπό αυτές τις συνθήκες, η πρόσφατη καταστροφή θα μπορούσε να εξαφανίσει ένα 0,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ.

Δεύτερο, παρόμοιες ιστορικές καταστροφές έδωσαν την αφορμή για επανακατασκευή των ήδη αποδεδειγμένων εταιρικών μοντέλων με νέα και πιο εξελιγμένη τεχνολογία η οποία όχι μόνο συνέβαλε στη σύντομη περάτωση των έργων αλλά ταυτόχρονα κατέστησε το τελικό αποτέλεσμα κλάσεις ανώτερο και πιο αποτελεσματικό. Τρίτο, φόβοι της πυρηνικής καταστροφής πιθανόν να τονώσουν το ενδιαφέρον για λιγότερο επικίνδυνες πηγές ενέργειας, όπως οι ανανεώσιμες. Τέταρτο, η προσωρινή επιβράδυνση της παραγωγής θα μπορούσε να προκαλέσει πτώση στις ενεργειακές ανάγκες της Ιαπωνίας, με αποτέλεσμα να δώ-

σει τέλος στην πρόσφατη εκτόξευση της τιμής του πετρελαίου. Μόλις ξέσπασε η κρίση, εικασίες και κερδοσκοπικά στοιχήματα μερίδας επενδυτών, όντως έσπρωξαν χαμηλότερα τη διεθνή τιμή του πετρελαίου πρώτου εκτοξευθεί εκ νέου λόγω των ταραχών στη Μέση Ανατολή και τη Λιβύη.

Πέμπτο, η αδυναμία των ιαπωνικών εταιρειών να παράξουν τα προϊόντα τους στα καταστρεφόμενα εργοστάσιά τους, δύναται να μετακυλίσει την παραγωγή στις διεθνείς βιομηχανικές μονάδες τους, ωφελώντας με αυτό τον τρόπο μακροπρόθεσμα άλλες οικονομίες. Έκτο, η αναδόμηση της βορειοανατολικής ιαπωνικής ακτής θεωρείται ότι θα φέρει θετική ανάπτυξη το 2012.

Τέλος, οι καταστροφές συχνά ενώνουν τους ανθρώπους, που στην περίπτωση της Ιαπωνίας θα μπορούσε να σημάνει τη συνένωση δυνάμεων στο εσωτερικό πολιτικό μέτωπο, που εδώ και καιρό ταλανίζεται. Μια τέτοια εξέλιξη θα

ήταν καθοριστική για τη δημιουργία μιας ακόμη παραγωγικότερης οικονομίας. Παρόλα αυτά, τα ρίσκα αφθονούν και δεν θα μπορούσαν σε καμία περίπτωση να μη ληφθούν υπόψη, καθώς η αδυνα-

.....
Της Περούλας Ιωαννίδου*

Η μεταβληπότητα στις αγορές έχει αυξηθεί

μία των Αρχών να περιορίσουν την πυρηνική κρίση εισάγει μεγάλη αβεβαιότητα. Επιπλέον, το αποπληθωριστικό οικονομικό περιβάλλον στην Ιαπωνία και η πολιτική σχεδόν μηδενικών επιτοκίων που έχει υιοθετήσει η ιαπωνική Κεντρική Τράπεζα, δεν της αφήνουν πολλές επιλογές εκτός της εκτύπωσης χρήματος (ποσοπική χαλάρωση).

Επίσης το δημοσιονομικό έλλειμμα και το δημόσιο χρέος της Ιαπωνίας θα μεγαλώσουν λόγω έκτακτων εξόδων και ταυτόχρονα μειωμένων εσόδων. Τρίτο, η πληθυσμιακή κατανομή της Ιαπωνίας χαρακτηρίζεται από ένα μεγάλο ποσοστό ενήλικων και ηλικιωμένων που περισσότερο τείνουν να αποταμιεύουν παρά να ξεδεύουν. Το πιο πάνω, σε συνάρτηση με το αποπληθωριστικό περιβάλλον,

αποτελούν αρνητικούς παράγοντες για μια γρήγορη ανάκαμψη. Τέταρτο, υποκατάστατα εισαγόμενα προϊόντα ξένων εταιρειών πιθανόν να αποκτίσουν ένα μόνιμο μερίδιο αγοράς στην ιαπωνική οικονομία, δεδομένου ότι οι αλυσιδές παραγωγής/διανομής των εκχώριων εταιρειών έχουν πληγεί. Βαρύνουσα σημασία έχει επίσης το γεγονός ότι η παγκόσμια οικονομία παραμένει εύθραυστη ακόμη, καθώς αναρρώνει από τη μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική κρίση του 20ού αιώνα. Ως αποτέλεσμα των προαναφερθέντων, η μεταβληπότητα στις αγορές έχει αυξηθεί το τελευταίο διάστημα στις διεθνείς αγορές, οι οποίες υποχώρησαν σε σημαντικό βαθμό από τις αρχές Μαρτίου. Επιπλέον, φόβοι για μελλοντική πυρηνική απειλή δύνανται να μετακυλί-

σουν βραχυπρόθεσμα τις ενεργειακές ανάγκες της ανθρωπότητας πίσω στα ορυκτά καύσιμα, με αυτό το τρόπο συμβάλλοντας στην αύξηση των τιμών των εμπορευμάτων και συνέπώς στην αύξηση των παγκόσμιων πληθωριστικών τάσεων. Τέλος, η Ιαπωνία συγκαταλέγεται στους μεγαλύτερους εξαγωγείς εξαρτημάτων, ανταλλακτικών και λοιπών βιομηχανικών προϊόντων οπότε το πρόσφατο πάγωμα της παραγωγής θα οδηγήσει τις υφιστάμενες αλυσιδές εφοδιασμού σε προσωρινή αποδιοργάνωση. Εν κατακλείδι, η προσωπική μας απόψη είναι ότι η επιμόνη, η αντοχή και η παραγωγική δυνατότητα του ιαπωνικού έθνους μπορεί να εκπλήξουν τον κόσμο με μια ταχύτερη της αναμενόμενης αναγέννηση της ιαπωνικής οικονομίας, η οποία έχει εξέχοντα ρόλο στη διατήρηση των παγκόσμιων οικονομικών ισορροπιών. Παρόλα αυτά, σωστό είναι να αναφέρουμε ότι το κύριο μέλημα για όλους θα πρέπει να είναι η βοήθεια προς όλους τους ανθρώπους που έχουν επηρεαστεί από αυτή την τραγωδία. Οι σκέψεις μας είναι καθημερινά μαζί τους.

* Η Περούλα Ιωαννίδου είναι διευθύντρια της εταιρείας Meritkapital Ltd.